

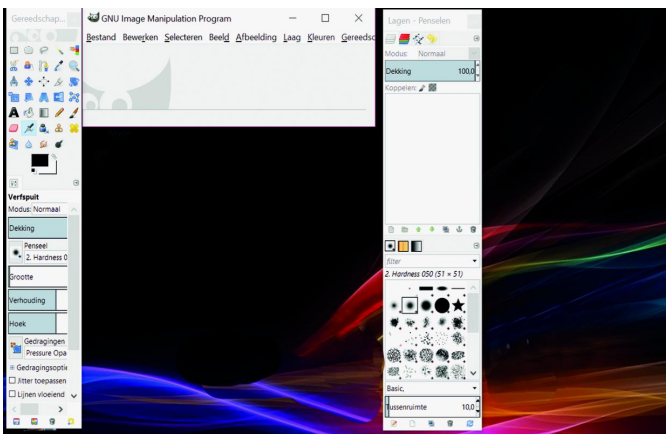
● Dokken in Gimp ●

Isja Nederbragt

Gimp is een van de weinige beeldbewerkingsprogramma's die de gebruiker de mogelijkheid bieden het scherm zelf in te delen. Gimp is gemakkelijk aanpasbaar aan je voorkeur, mits je weet hoe dat moet.

Gimp is een wat eigenzinnig programma. Soms werkt het wat omslachtig, soms bevat het heel leuke functies. Een daarvan is dat Gimp naar persoonlijke voorkeur op het scherm ingericht kan worden. Dat is niet zo makkelijk in de handleiding te vinden. Voor dit artikel is Gimp-versie 2.8.22 onder Windows gebruikt.

Als Gimp de eerste keer wordt geopend zijn er drie losse vensters in beeld. Het middelste is het venster waarin wordt gewerkt. Links en rechts zijn standaard een aantal functies, zoals de gereedschapskist en een aantal dialoogvensters geopend.

Als Gimp voor het eerst na de installatie wordt opgestart, staan alle vensters los van elkaar op het scherm. Dat wil zeggen, er zijn twee verticale vensters en een horizontaal venster. Ze bevatten een paar dialoogvensters en, in het midden, het werkveld waar de te bewerken afbeeldingen staan. De losse vensters vergemakkelijken het werken voor professionele gebruikers, vooral als er met twee schermen wordt gewerkt, maar de meeste mensen lijken er een hekel aan te hebben, omdat al die vensters boven elkaar kunnen staan en je ze steeds moet verplaatsen om ermee te kunnen werken.

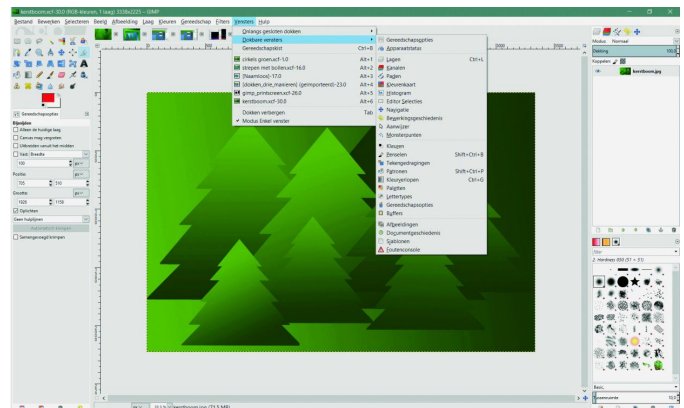
Vroeger had je dat maar te accepteren en och, het wende wel. In de nieuwste versies geeft Gimp de mogelijkheid de vensters aan elkaar vast te zetten, *enkel-modusvenster* genoemd. Dan lijkt het meer op wat gebruikelijk is in andere programma's. Gimp heeft daarnaast ook de mogelijkheid dialoogvensters naar eigen voorkeur te plaatsen (of weg te laten), los of aan elkaar gekoppeld.

Dialogvenster

Een dialoogvenster is een venster dat een gereedschapsoptie of een speciale taak bevat. Het instellen van eigenschappen van de functie waarmee wordt gewerkt is daarin aanpasbaar. Voorbeelden ervan zijn de instellingen van een tekengereedschap (in de afbeelding links in het verticale venster) of het lagenvenster waarin de diverse lagen zichtbaar zijn (in de afbeelding rechts bovenin).

Dokbare dialoogvensters zijn die dialoogvensters die naar eigen wens te plaatsen zijn. Het in een dialoogvenster plaat-

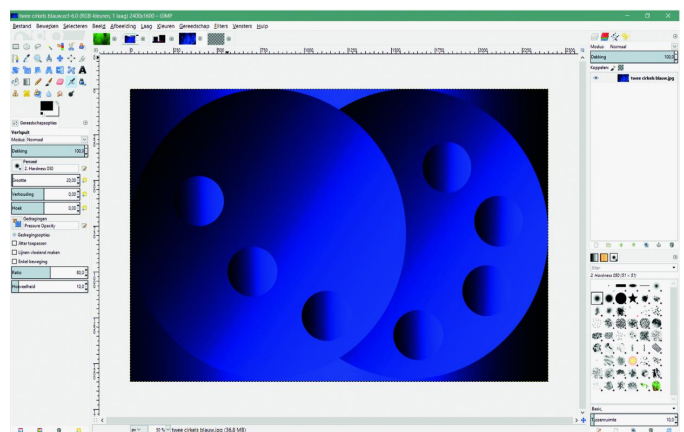
sen wordt dokken genoemd, naar het Engelse *to dock*, wat aanleggen of koppelen betekent. Gimp geeft een lijst met dokbare vensters. Die staan in de menubalk > Vensters > Dokbare Vensters.

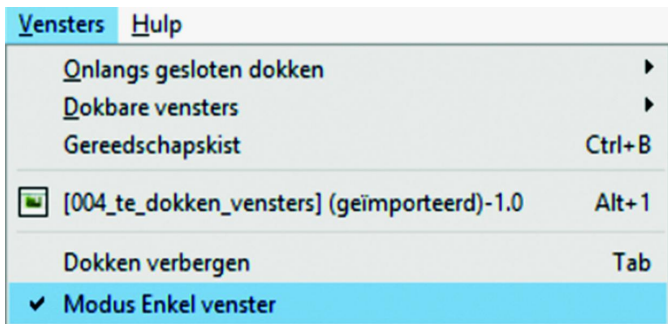
Vele dialoogvensters kunnen worden gedokt. Iedereen zal daarin zijn eigen keuze maken. Niet alleen is er keuze uit het dialoogvenster, ook is er te kiezen waar het venster gezet wordt en hoe. Al die mogelijkheden komen aan de orde.

Enkel-modusvenster

Als Gimp voor de eerste keer is opgestart staan er drie vensters los van elkaar (zie afbeelding hierboven): het beeldbewerkingsvenster staat in het midden, de gereedschapskist links, met daaronder de gereedschapsopties als dialoogvenster. Rechts staan lagen, kanalen en paden en daaronder kwanten en patronen. De meeste Gimp-gebruikers geven echter de voorkeur aan aan elkaar gekoppelde vensters. Ook worden in de dagelijkse praktijk meer dialoogvensters gebruikt dan Gimp standaard opent, zoals de bewerkingsgeschiedenis en de navigatie. De standaard instelling van Gimp is die met losse vensters met een beperkt aantal dialoogvensters. Dat is eenvoudig te veranderen en hoeft maar eenmaal te gebeuren, want de instellingen worden onthouden bij afsluiten.

Alle vensters zijn aan elkaar gekoppeld. Dit geeft een heel ander beeld dan de modus met losse vensters.

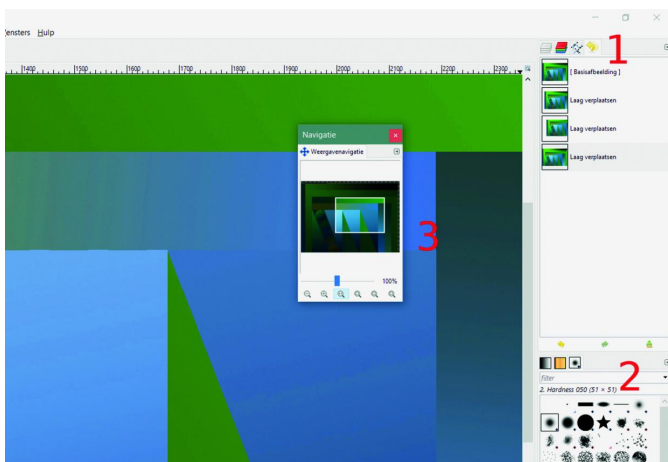
Overschakelen tussen de modus met enkel venster en met losse vensters bestaat uit het zetten van een vinkje.

Ga daarvoor in de bovenste menubalk naar Vensters en klik onderaan op Modus Enkel venster. De diverse vensters worden dan aan elkaar gekoppeld. De plaats van de losse vensters bepaalt waar ze vastgezet worden, dus wat los rechts staat komt rechts aan het bewerkingsvenster vast te zitten, en wat links staat links. Door weer op Modus Enkel Venster te klikken komen de vensters weer los.

Dialogvensters plaatsen

Dialogvensters in de Modus Enkel Venster staan aan elkaar gekoppeld. Maar ze kunnen daarnaast ook los staan. Er kunnen ook meerdere dialogvensters in één venster staan, met tabbladen achter elkaar. Er is dan maar één dialogvenster actief. Ze zijn herkenbaar aan het icoon en kunnen worden geactiveerd door op het icoon van het tabblad te klikken.

Een functie kan ook alleen in een venster staan. Dan is die functie altijd meteen te bereiken. Dat is handig als er veel gebruik van wordt gemaakt. Diverse dialogvensters kunnen onder elkaar worden gezet, links of rechts van het werkvenster. En ten slotte kan - zoals eerder gezegd - een dialogoog-

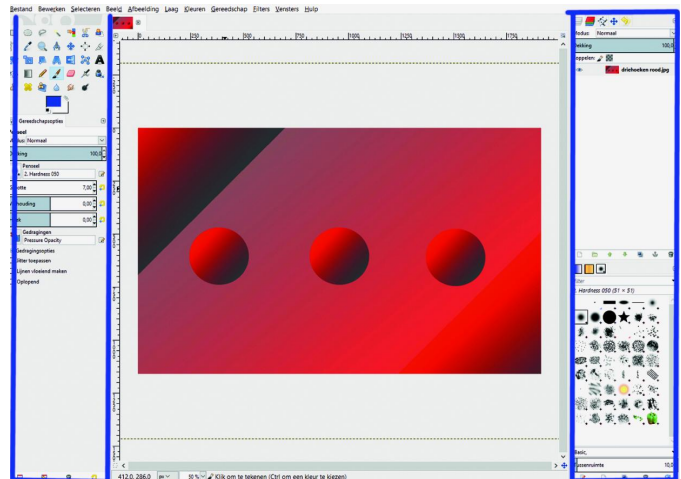

- 1: Enkele dialogvensters staan achter elkaar en ze zijn te herkennen aan het icoon. In deze afbeelding is de Bewegingsgeschiedenis actief. Activeren gaat via klikken op een icoon.
- 2: Ook hier staan enkele dialogvensters achter elkaar, maar in een venster dat onder dat van nr. 1 staat.
- 3: Dit venster is losgekoppeld en staat nu los, op de plek waar het naartoe is gesleept. In de praktijk staat het vaak in de weg.

venster ook los staan, ergens los op het werkvenster. Het plaatsen van een dialogvenster verloopt in stappen omdat Gimp zo'n venster in eerste instantie zelf rechtsboven neerzet bij de al aanwezige tabbladen. Moet het van jou ergens anders staan, dan sleep je het via de icoon van het tabblad boven het werkveld. Na loslaten van de icoon is het dialogvenster losgemaakt en staat het boven het werkveld, of eronder - de oude kwaal van Gimp met losse vensters - dan zie je het niet meer. Via het tabblad sleep je het venster vervolgens naar de plek waar je het hebben wilt. Na loslaten van de cursor plaatst

het zichzelf.

Dokken is niet overal mogelijk. Neerzetten kan boven in een bestaand venster, naast een al aanwezig tabblad. Zodra de goede plek is bereikt wordt het bestaande tabblad voorzien van een (tijdelijke) zwarte rand. Door het icoon los te laten wordt het dialogvenster dan het volgende tabblad. Dokken kan ook op plekken waar dat wordt aangegeven met een blauwe streep. Die wordt zichtbaar als met het te dokken venster over die plek wordt gesleept. Het dialogvenster wordt dan als apart venster geopend. Bevalt het gekozen

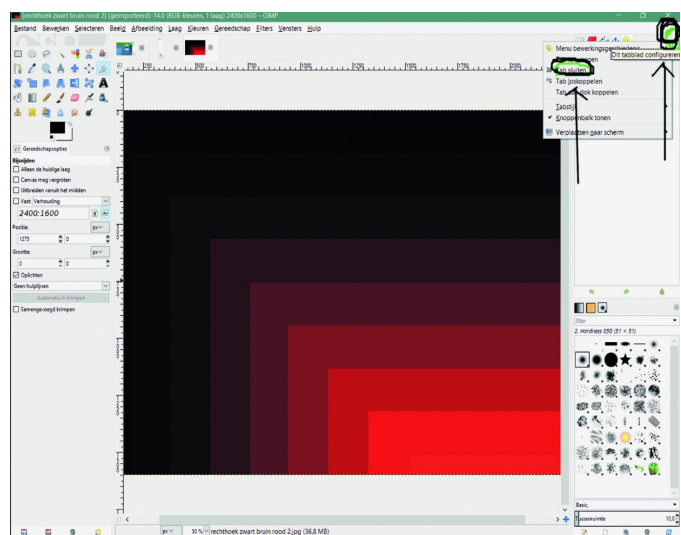

De blauwe strepen geven aan dat op die plek een dialogvenster gedokt kan worden.

niet, dan is het altijd ongedaan te maken.

Verwijderen van dialogvensters

Dialogvensters kunnen natuurlijk ook verwijderd worden. In de vensterbalk, helemaal rechtsboven, staat een klein pijltje. Met een klik erop opent zich een menu. Klik op Tabblad sluiten om het meest rechtse tabblad te sluiten. Om een dialogvenster dat niet rechts staat te sluiten wordt eerst het tabblad van het betreffende venster losgemaakt door het tot boven het bewerkingsvenster te slepen en daar los te laten. Dat dialogvenster staat nu los. Een klik op het sluitteken (kruisje) rechtsboven sluit het hele venster.

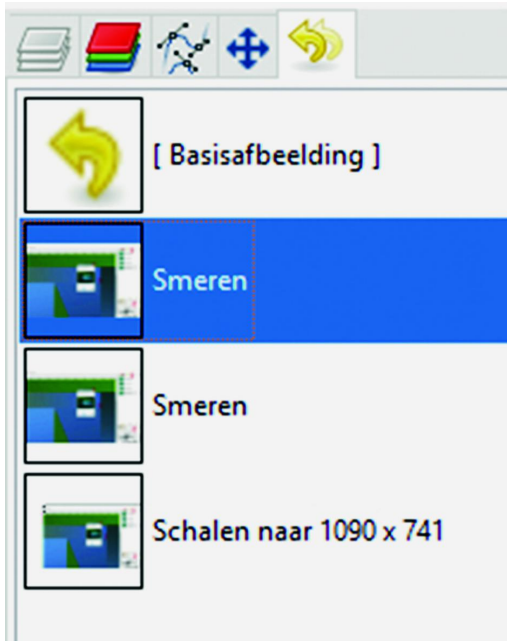
Het sluiten van een dialogvenster gaat door op het heel kleine pijltje rechtsboven (in de zwarte cirkel) te klikken en vervolgens in het geopende menu op de gewenste optie te klikken.

Een klik op het pijltje eronder opent een menu met daarin de optie Tabblad sluiten.

Een voorbeeld

Een van de dialoogvensters die ik veel gebruik is *Bewerkingsgeschiedenis*. Daarin staat welke bewerkingen zijn uitgevoerd en het maakt het mogelijk terug te gaan naar een vorige stap in de bewerking. Omdat ik dit veel gebruik is het handig als dit venster altijd direct zichtbaar en bereikbaar is. Dit venster is niet standaard in Gimp geopend. Het is aan de gebruiker om dat zelf te doen.

Ga naar de menubalk > *Vensters* > *Dokbare vensters'* en kies *Bewerkingsgeschiedenis*. Dit venster wordt geopend en rechtsboven geplaatst, naast de daar al aanwezige tabbladen.

Enkele tabbladen uit het venster rechtsboven zijn uitgelicht.

met eromheen een zwarte lijn verschijnt als teken dat het venster verslept kan worden.

Slepen en loslaten boven het middelste werkvenster geeft een los dialoogvenster. Slepen en loslaten (via het tabblad) boven een blauwe streep plaatst het dialoogvenster op die plek. Die blauwe streep verschijnt, zoals hierboven al beschreven, zodra de cursor het tabblad over een plek sleept die geschikt is om te dokken.

Boven de gereedschapskist kan geen ander dialoogvenster worden geplaatst. En dat kan ook niet tussen twee al aanwezige vensters. Moet een dialoogvenster tussen twee andere in staan, dan zit er niets anders op dan dat venster eerst onderaan te zetten en die erboven naar beneden te plaatsen. Een beetje omslachtig.

Voorkeuren

In de praktijk blijkt waar welke dialoogvensters het best kunnen staan. Dat is persoonlijk. Maar er valt wel iets over te zeggen, of liever, over te adviseren, voor de fotografen onder de gebruikers.

Het histogram is bij het bewerken van foto's heel belangrijk. Is het histogram als dialoogvenster standaard geopend, bijvoorbeeld rechtsboven, dan is met een oogwenk te zien of de lichtsterkte en het contrast goed zijn. Helaas moet het aanpassen daarvan, met de curve of niveaus, via de menubalk gebeuren, want die zijn beide niet dokbaar.

Tijdens het fotobewerken komt het regelmatig voor dat een bewerking niet bevalt en dat moet worden teruggenomen op een eerdere versie. Dat kan via de *Bewerkingsgeschiedenis*. Het heeft mijn voorkeur om dat dialoogvenster alleen

in te zetten zonder andere tabs in hetzelfde venster. Bovendien vraagt deze functie om veel ruimte (lengte). Zo is altijd zichtbaar welke bewerkingen zijn uitgevoerd en zo nodig kan snel worden teruggegaan.

Wordt tijdens het bewerken veel ingezoomd, dan kan de

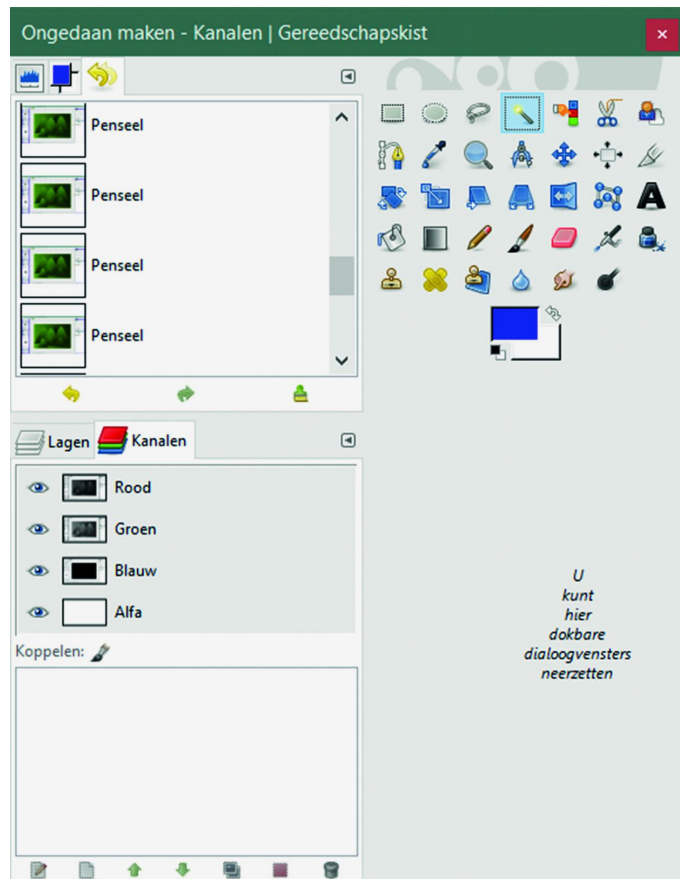
Navigator handig zijn. Daarop wordt weergegeven welk deel van de foto zichtbaar is, dat maakt de oriëntatie makkelijker tijdens het werken.

Fotografen die veel met lagen werken zullen altijd de dialoogvensters *Lagen*, *Kanalen* en *Paden* zichtbaar op het scherm willen hebben.

Dialoogvensters die niet op het scherm zichtbaar zijn worden via de sneltoets of via de menubalk geopend (> te dokken vensters'). Met de functie *Dokken verbergen* onder *Vensters* worden alle dialoogvensters gesloten; er ontstaat dan veel ruimte in het werkveld. Als sneltoets wordt de tab-toets aangegeven. Die werkt bij mij echter niet.

Problemen

- Het is niet zozeer een probleem, maar een weetje: alle vensters kunnen via het tabblad (met icoon) worden verslept en elders geplaatst: óf naast een ander tabblad, óf op de dokplaatsen, te herkennen aan de blauwe streep.
- In de enkel-venstermodus komt het te dokken venster terecht bovenaan in het rechtervenster, als tabblad naast de andere dialoogvensters. Het tabblad is te herkennen aan de bijbehorende icoon. Zie verder eerder in dit artikel hoe dat dialoogvenster op een andere plek gezet kan worden.
- Veel dialoogvensters onder elkaar maakt dat er weinig ruimte per venster overblijft. In dat geval is het handig een aantal als tab naast elkaar in één venster te zetten, gegroepeerd naar functie.

De gereedschapskist is ergens terechtgekomen waar dat niet moet en is niet zomaar los te maken van de overige vensters.

En heeft één dialoogvenster, bijvoorbeeld Bewerkingsgeschiedenis weinig ruimte, dan kan het venster worden vergroot. Dat gaat dan wel ten koste van de andere. Ga daarvoor met de cursor naar de onderkant van het venster, tot de cursor verandert in een dubbele streep met pijl. Trek met de muis de onderkant naar beneden.

- Een probleem kan zijn dat het in de praktijk anders werkt dan hier beschreven. In oude versies van Gimp verschijnt het te dokken venster eerst als los venster. En het is in die oudere versie ook mogelijk een te dokken venster onder een ander venster (zijnde niet het onderste) te zetten.
- Er is een verschil tussen de enkel-venstermodus en de losse-venstersmodus. In de losse-venstersmodus komt het te dokken venster los te staan. De plaats ten opzichte van het beeldbewerkingsvenster bepaalt waar het in de enkel-venstermodus wordt vastgemaakt.
- Een ander probleem waar ik tegenaan liep ontstond toen ik, al spelend met beide venster-modi, in de losse-venstersmodus de gereedschapskist rechts van het beeldbewerkingsvenster positioneerde. Bij de overgang naar de enkel-versimodus bleek de gereedschapskist vast te zitten aan de dialoogvensters die ook rechts stonden.

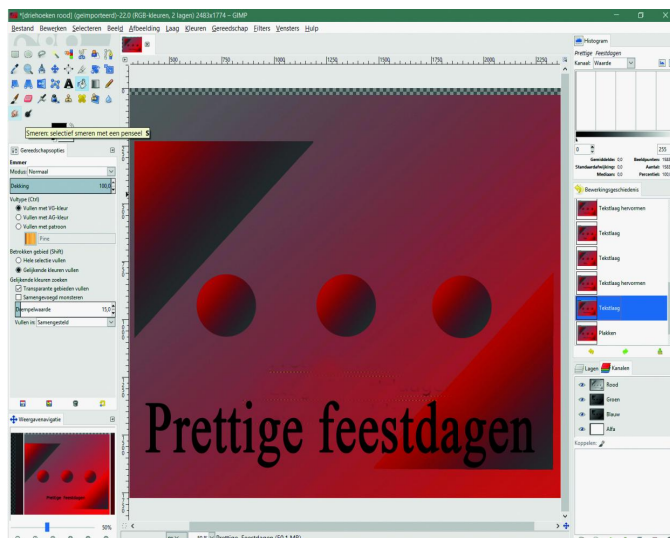
Het was niet mogelijk de gereedschapskist weer los te krijgen om hem daarna links neer te zetten. De oplossing is omslachtig: alle dialoogvensters sluiten, de overblijvende gereedschapskist naar links slepen en rechts de gewenste dialoogvensters weer openen en op de goede plek terugzetten.

Lukt dat niet in de enkel-venstermodus, dan moet je ook nog terug naar de losse-venstersmodus. Een hele omweg dus, maar al doende leert men en gaat het steeds vlugger.

Afsluiten van Gimp helpt in dit geval niet omdat Gimp de instellingen onthoudt. Het is bijna even snel - als het echt niet lukt om het weer goed te krijgen - om Gimp te deïnstalleren en vervolgens opnieuw te installeren.

Ten slotte

Het lijkt een heel gedoe om Gimp naar persoonlijke voorkeur in te richten. De eerste keer is het dat ook, want het is wel uitzoeken hoe het werkt. Maar is het voor elkaar en ben je tevreden, dan heeft het geen aandacht meer nodig. Gimp onthoudt de instellingen.

Dit geeft mijn persoonlijke voorkeur weer, zowel wat betreft de dialoogvensters die ik gebruik als de plaats van de vensters.

Het probleem is daarbij wel dat de Bewerkingsgeschiedenis beperkte lengte heeft, waardoor maar een beperkt aantal stappen zichtbaar is zonder dat er gescrold moet worden.